

No és un consol pensar que els mals de l'educació en aquest país són mals antics, que vénen de molt lluny. No consola, però és una història de desinterès constant, de considerar l'ensenyament el perpetu parent pobre, sense la qual no es podria entendre fàcilment el desastre present. L'actual govern espanyol és hereu de successius governs —abans de Franco, amb Franco i després de Franco— per als quals l'educació ha estat l'última de les prioritats reals. És hereu i continuador d'una tradició de retòrica buida sobre «la transcendència de la missió educativa» i coses semblants, acompanyades sempre de la misèria de recursos i de dotacions. Només durant la República, i especialment a Catalunya, la realitat començà a ser diferent. Però van ser uns anys efímers. I cap al final del franquisme arribaren els experts i el *desarrollo*. Van ser plans i contraplans, reformes i contrareformes i augmentà l'autoritat dels buròcrates. Van fer també més edificis escolars.

I això ha estat tot, llavors com ara: Els plans de reforma que no saben on van i l'edificació escolar semblen les úniques constants en la política educativa espanyola i en les seues seccions catalana i valenciana. Més una continuïtat i reforç del burocratisme i del dirigisme. Més una falta escandalosa de voluntat d'integrar activament els moviments de renovació pedagògica que amb tant de sacrifici i il·lusió va crear el mateix professorat, amb tot el que això ha significat de pèrdua d'un potencial esplèndid i de cultiu de la desmoralització.

Mestres i professors d'instituts han vist com, en efecte, construïen més centres, anunciaven més reformes de futur incert, i creïa en delegacions i conselleries el funcionari no docent. Han vist, com una vegada construïts els edificis, la resta no comptava: en edificis nous o vells, dotacions de misèria, horaris carregats, aules atapeïdes, sous insuficients, estímul professional inexistent. Al costat d'això, el professorat té l'exacta sensació de ser el subjecte ignorat, el subjecte passiu d'autoritats, buròcrates, *experts* i planificadors de taula de despatx. L'exacta sensació de no ser sistemàticament ni escoltat ni atès. I que allò que interessa no és resoldre els problemes *reals*, sinó la

retòrica i el *fer com si*. Per això havien d'esclatar un dia o un altre, per un costat o per un altre. I més, davant d'un ministeri autosatisfet i obtús, incapaç de reconèixer l'arrel dels problemes, incapaç d'acceptar l'error del propi autoritarisme dirigista, incapaç per tant de veure venir el conflicte.

Però quan el conflicte ha arribat, el mateix ministeri s'ha trobat amb uns sindicats sense experiència negociadora (saber negociar, de vegades, és aconseguir *ara* una part dels objectius, i esperar temps millors per a l'altra part), i amb un professorat crispat i al límit de la paciència. Els mestres i professors ja s'han cansat de ser eternament els parents pobres, ja no poden entendre per què han de cobrar menys —molt menys— que la resta de funcionaris de similar categoria. Això, com a mínim, ho volen resoldre i ho volen ja: almenys en forma de compromís i acceptant el cobrament a terminis. Però el govern no accepta. Per al govern, assignar ja d'una vegada els recursos necessaris per a l'educació que una societat moderna necessita, no és una prioritat. Aquesta és la veritat de fons, mentre no demostren el contrari.

Sobre aquest fons, caldria fer també algunes preguntes: ¿Per què Comissions Obreres va voler fer creure que, quan la resta dels sindicats acceptaven un pre-acord, era *realment* possible obtenir-ne un altre de millor, si *no* ho era? ¿Per què el conjunt dels sindicats promouen una vaga indefinida que estava clarament començada al fracàs? ¿Per què el govern s'obstina

a no acceptar el principi bàsic d'homologació? ¿És que vol crispar, alienar-se, i desmoralitzar definitivament el professorat, o és que vol rebentar l'incipient sindicalisme del sector? ¿Per què els consellers d'Educació a Barcelona i a València s'escuden en la manca de competència efectiva en el tema, un per a no negociar de fet i l'altre per a prolongar indefinidament una negociació mai no consumada? ¿És que realment, a l'hora dels problemes seriosos, l'autonomia és encara una broma? ¿O és que en matèria d'educació els nostres governs autònoms tenen tan escassa visió, tan escassa il·lusió i tan escassa política com el govern central? □

Educació: Govern sense política